

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Tomáše Langáška, JUDr. Radana Malíka, JUDr. Petra Mikeše, JUDr. Miloslava Výborného a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci navrhovatelky: **vláda**, se sídlem nábreží E. Beneše 4, Praha 1, proti odpůrci: **Hnutí občanů Prahy**, se sídlem Březinova 492/13, Praha 8, o návrhu na pozastavení činnosti politického hnutí,

t a k t o :

- I. Činnost politického hnutí Hnutí občanů Prahy **se pozastavuje.**
- II. Navrhovatelce **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Navrhovatelka podala u Nejvyššího správního soudu návrh na pozastavení činnosti odpůrce (politického hnutí) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o politických stranách“).

[2] Návrh odůvodnila tím, že odpůrce, který vznikl registrací u Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) dne 30. 7. 2014, neoznámil ministerstvu ve smyslu § 10 zákona o politických stranách údaje stanovené v § 9 odst. 3 písm. b) téhož zákona, tedy jména, příjmení, data narození a adresu trvalého pobytu osob, které jsou jeho statutárním orgánem. Odpůrce dále nepředložil výroční finanční zprávu za rok 2014 (viz usnesení Poslanecké sněmovny ze dne 21. 5. 2015, č. 761). Odpůrce ani ke dni podání návrhu vytčené nedostatky dodatečně neodstranil, nesplnil tak zákonné požadavky § 10 a § 18 zákona o politických stranách.

[3] Odpůrce se k návrhu nevyjádřil.

[4] Návrh na pozastavení činnosti odpůrce je důvodný.

[5] Podle § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu. Dle § 4 písm. b) zákona o politických stranách pak nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které nemají demokratické stanovy nebo nemají demokraticky ustanovené orgány. Z § 6 odst. 5 zákona o politických stranách vyplývá povinnost politických stran a hnutí ustavit orgány strany či hnutí (včetně statutárního orgánu) nejpozději do 6 měsíců od vzniku strany či hnutí. Nejsou-li v této lhůtě orgány ustaveny, dá ministerstvo podnět k návrhu na pozastavení činnosti strany či hnutí. Do rejstříku stran a hnutí se zapisuje mj. jméno, příjmení, datum narození a adresa místa pobytu osob, které jsou statutárním orgánem strany či hnutí nebo jeho členy, s uvedením způsobu, jakým jednají jménem strany či hnutí [§ 9 odst. 3 písm. b) zákona o politických stranách]. Tyto údaje je politická strana povinna písemně oznámit ministerstvu do 15 dnů ode dne, kdy bylo příslušným orgánem strany či hnutí ve věci rozhodnuto. Oznámení musí být doloženo usnesením těchto orgánů (§ 10 zákona o politických stranách). Z § 18 odst. 1 téhož zákona dále vyplývá povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně k informaci výroční finanční zprávu v členění upřesněném v písmenech a) až f) tohoto ustanovení. Podle § 14 odst. 1 zákona o politických stranách může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, pokud je jejich činnost v rozporu s § 1 až § 5, § 6 odst. 5 a § 17 až 19 téhož zákona nebo se stanovami.

[6] Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuoobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu pátého soudního řádu správního.

[7] Podle § 96 s. ř. s. rozhoduje Nejvyšší správní soud v tomto řízení podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu. Soud si proto vyžádal od ministerstva aktuální informaci o oznámení údajů o osobách, které jsou statutárním orgánem odpůrce, a od Poslanecké sněmovny aktuální informaci týkající se předmětné výroční finanční zprávy.

[8] Z obsahu spisu vyplývá, že odpůrce nepředložil výroční finanční zprávu za rok 2014 [usnesení Poslanecké sněmovny ze dne 21. 5. 2015, č. 761 část II. písm. b) bod 13.].

[9] Z přípisu JUDr. V. H., ředitele odboru všeobecné správy ministerstva, ze dne 11. 3. 2016, čj. MV-99060-10/VS-2014, vyplynulo, že odpůrce k uvedenému datu ministerstvu údaje o osobách, které jsou jeho statutárním orgánem, neoznámil.

pokračování

[10] Z přípisu Ing. M. H., tajemnice Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny PČR, ze dne 14. 3. 2016, vyplynulo, že ani k uvedenému datu odpůrce Poslanecké sněmovně nepředložil výroční finanční zprávu za rok 2014.

[11] Z údajů obsažených ve spisu vyplynulo, že odpůrce v zákonem stanoveném termínu podle shora uvedeného přípisu ministerstva nesdělil ministerstvu údaje o osobách, které jsou jeho statutárním orgánem, a nepředložil podle shora citovaného přípisu z Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny PČR příslušnému orgánu, tj. Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, výroční finanční zprávu za rok 2014. Odpůrce tedy nesplnil zákonné povinnosti stanovené v § 6 odst. 5, ve spojení s § 9 odst. 3 písm. b) a § 10, a § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, přičemž nesplnění každé z těchto povinností představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany nebo hnutí (§ 14 odst. 1 zákona o politických stranách). Tyto nedostatky odpůrce nenapravil ani ke dni rozhodnutí soudu.

[12] Podle názoru Nejvyššího správního soudu odpovídá smyslu § 14 odst. 1 zákona o politických stranách výklad, podle kterého za situace, kdy politická strana nebo politické hnutí nejen nemají demokraticky ustanovené orgány, ale podobně jako v posuzované věci je neustanovily v zákonné šestiměsíční lhůtě vůbec, opodstatňuje porušení § 6 odst. 5 zákona o politických stranách pozastavení jejich činnosti. Nedostatek ustanovení orgánů odpůrce zpochybňuje to, že by odpůrce vůbec začal vyvíjet jakoukoliv činnost. Činnost přípravného výboru byla přitom omezena pouze na úkony vztahující se ke vzniku odpůrce (§ 6 odst. 2 zákona o politických stranách).

[13] Ze znění i smyslu § 14 odst. 1 zákona o politických stranách je zřejmé, že také situace, kdy politická strana nebo politické hnutí výroční finanční zprávu nepředložily buď vůbec, anebo je nepředložily se zákonem požadovanými náležitostmi, opodstatňuje pozastavení činnosti politické strany či hnutí. Nejvyšší správní soud obzvláště obezřetně dbá na to, aby zabránil přepjatému formalismu při zkoumání náležitostí předložených finančních zpráv, nicméně na povinnosti předložit zprávu auditora trvá, a to dokonce i za situace, kdy politická strana nebo hnutí neměla žádné příjmy a výdaje (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2015, čj. Pst 11/2014-33). Ve své judikatuře se již dříve Nejvyšší správní soud vyjádřil tak, že *„zákonná povinnost nechat roční účetní závěrku prověřit formou auditu nepředstavuje výron libovůle zákonodárce, ve svých důsledcích zasahující postavení zejména malých politických stran, nýbrž je nutno ji právě naopak vykládat jako záruku otevřenosti a transparentnosti politických stran, která je nezbytná s ohledem na jejich privilegované postavení oproti jiným právnickým osobám a na jejich funkci v ústavním systému“* (rozsudek ze dne 1. 7. 2009, čj. Pst 11/2008-52).

[14] Vzhledem k tomu, že odpůrce porušil zákon jak ohledně povinnosti ustanovit statutární orgány, tak v povinnosti předložit Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky řádnou výroční finanční zprávu, lze nepředložení této zprávy považovat další, tj. opakované porušování zákona o politických stranách, již podřaditelné pod ustanovení § 4 písm. a) zákona o politických stranách (k tomu viz shodně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2016 čj. Pst 9/2015-26).

[15] Smyslem institutu pozastavení činnosti politické strany je v těchto případech vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedojde, k následnému podání návrhu na rozpuštění strany. Podle § 14 odst. 2 zákona o politických stranách totiž mohou strany a hnutí při pozastavení činnosti činit pouze úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku.

[16] V této souvislosti Nejvyšší správní soud doplňuje, že podle § 14 odst. 3 zákona o politických stranách, pokud dojde ve stanovené lhůtě k odstranění stavu, který byl důvodem pro pozastavení činnosti strany a hnutí, považuje se činnost strany a hnutí za řádně obnovenou dnem, kterým byla stanovená povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem. Jinými slovy, ačkoliv Nejvyšší správní soud na základě zjištěných skutečností rozhodl o pozastavení činnosti odpůrce, nic odpůrci nebrání v tom, aby bezprostředně po splnění zákonných povinností pokračoval v plném rozsahu ve své činnosti. Pozastavení činnosti politické strany či politického hnutí tak nepředstavuje nevratný či dokonce likvidační krok ve vztahu k dotčené politické straně či dotčenému politickému hnutí, ale je třeba jej vnímat jako poslední výzvu ze strany státu k odstranění zjištěných nedostatků, po které teprve může následovat rozpuštění dané politické strany či daného politického hnutí. Teprve v případě, že dotčená politická strana či dotčené politické hnutí na tuto poslední výzvu ve stanovené lhůtě nereaguje, připadá v úvahu druhý krok, tj. rozpuštění politické strany či hnutí.

[17] Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že činnost odpůrce se pozastavuje, a to z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 6 odst. 5 a § 18 odst. 1 zákona o politických stranách.

[18] Soud rozhodl ve věci bez jednání za podmínek § 51 odst. 1 s. ř. s.

[19] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Úspěšné navrhovatelce, která by jinak měla právo na náhradu nákladů, nevznikly v souvislosti s řízením před Nejvyšším správním soudem náklady nad rámec její běžné činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky podle soudního řádu správního přípustné.

Politické hnutí **j e o p r á v n ě n o** podat návrh podle čl. 87 odst. 1 písm. j) Ústavy, jestliže tvrdí, že rozhodnutí o pozastavení jeho činnosti není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 odst. 1, 2 a § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů).

pokračování

Pst 17/2015 - 23

JUDr. Jan Passer
předseda senátu